

Inte klient eller patient utan människa

Under diskussionen med välfärdsområdesdirektören i Birkaland Marina Erhola lyfts människan fram redan i den första spetsen i strategin: ”Människan är viktigast”.

Text: Saara Ketola

specialist i ortopedi och traumatologi, sakkunnigläkare inom ledproteskirurgi, biträdande överläkare, patientsäkerhetsdirektör, Ledprotessjukhuset Coxa

Det enda sättet att nå en hållbar utveckling av patientsäkerheten är enligt Erhola att integrera den i all verksamhet. Patientsäkerheten ingår därför i spetsarna i strategin för Birkalands välfärdsområde.

Tjänsterna ska vara behovsprövade, evidensbaserade och smidiga och ges vid rätt tidpunkt

Erhola poängterar att de nya välfärdsområdena har mycket arbete framför sig – utmaningar och möjligheter – för att förändra verksamheten så att den motsvarar invånarnas behov bättre. Målet är jämlika, förebyggande och effektiva tjänster. Hon konstaterar realistiskt att systemet för tillfället inte fungerar optimalt. ”Fel slags människor hamnar på fel ställen, i kaos och i köer.” Oron för patientsäkerheten har diskuterats i offentligheten, bl.a. i fråga om sjukhusjouren. Det här har redan lett till en omfattande utredning – och det får inte förbli bara en utredning, tillägger Erhola.

Hon är särskilt orolig för hur utsatta grupper klarar sig, eftersom dessa personer inte själva orkar söka hjälp. Alla har inte vuxna i sin närhet som kan hjälpa dem att söka vård. När patienterna måste köa ökar risken för att de inte får rätt vård eller i värsta fall ingen vård alls. Därför har välfärdsområdet redan utökat finansieringen för de här tjänsterna.

Välmående medarbetare

Viktigare än fraserna i strategin är det enligt Erhola att underlätta den svåra personalsituationen via det dagliga arbetet. Personalbristen återspeglas i värsta fall i medarbetarnas arbetshälsa och därmed i vården av patienterna. Av patientsäkerhetsindikatorerna följer hon själv uttryckligen med att mängden personal är tillräcklig.

Erhola är övertygad om att sammanlagningen av social- och hälsovården är till fördel inom förvaltningen och produktionen av tjänster.

Inget blir ändå bättre med lagstiftning, utan först då man vidtar åtgärder som sammanför människor. Som exempel nämner Erhola ett situationsrum, där man under journalsamtalet överväger om man ska skicka en ambulans eller en närvårdare.

Tillsammans mot ett välfungerande välfärdsområde

Vårdreformen har planerats i 17 år. Enbart ett administrativt skal är ändå inte till någon nytta, utan vi behöver uppnå faktiska fördelar av att arbeta under samma budgetlinje. Erhola tycker det är synd att det nya systemet på något sätt anses vara orsaken till det rådande läget. ”Det stämmer inte alls”, utbrister hon. ”Reformen genomfördes ju för att vi ska kunna lösa problemen bättre. Det arbetet har bara börjat inom välfärdsområdena. Ett funktionssäkert och enhetligt servicesystem och en hållbar ekonomi, det är vårt mål”, sammanfattar Erhola.

Nödvändigt att inse och erkänna faktum

Erholas ledarstil har alltid fokuserat på att inse och erkänna problemen. Efter det kan man börja söka lösningar. Hon anser att en ledare måste vara stark och målmedveten, i synnerhet vid förändringar. Samtidigt måste man vara ödmjuk och acceptera att det finns saker som man inte kan förändra, åtminstone inte på kort sikt. Man måste också kunna observera vilket slags stöd och hjälp de egna medarbetarna behöver.

Välfärdsområdet vill vara värt invånarnas och personalens förtroende. ”Vi bygger upp ett välmående och tryggt Birkaland tillsammans”. Patientsäkerhet går ut på att skapa enhetliga rutiner och arbetsmodeller. Här betonar Erhola de närmaste chefernas roll. Hon uppmanar alla att tala om sina misstag och påminner om att vi inte ska söka den skyldiga utan hitta orsaken. En av Erholas insikter har varit att patientsäkerheten är en del av det dagliga arbetet. Den kan inte isoleras i projekt. Vi måste skapa arbetsmodeller för att integrera patientsäkerheten i både ledningsstrukturerna och det dagliga arbetet.

När planerna är klara får vi inte känna oss nöjda, även om de styr upp arbetet: det är ju först då det egentliga arbetet börjar! ●